

Slutrapport

Återrapportering av ekonomiskt stöd till lokalt brottsförebyggande projekt

Det sker mycket brottsförebyggande arbete runtom i landet, både som projekt och i den löpande verksamheten. Några av dessa insatser har kunnat genomföras med hjälp av ekonomiskt stöd från Brottsförebyggande rådet (Brå). Arbetet dokumenteras och efter insatsen lämnas en slutrapport till Brå.

Erfarenheterna från de olika projekten är många gånger intressanta för andra som arbetar med brottsförebyggande arbete och därför publicerar Brå ett urval av rapporterna på myndighetens webbplats.

För sakuppgifter och slutsatser står respektive författare eller organisation.

Fler rapporter finns att ladda ner på www.bra.se/lokaltarbete

Utvärdering av Nackaprojektet

Bakgrund

Ett öppnare samhälle och en öppnare värld ökar möjligheten för den internationella organiserade brottsligheten att breda ut sig. I takt med att den organiserade brottsligheten blir allt mer internationaliserad sprider den sig också i Sverige och etablerar sig idag även i mindre kommuner. Den organiserade brottslighetens systematiska hot mot samhället genom utpressning, hot och korruption hotar objektivt myndighetsutövande, utvecklingen av näringsverksamhet och det sociala livet som helhet i kommunen. Detta innebär att det ställs högre krav på kommunerna att organisera det förebyggande arbetet internt för att kunna bidra i kampen mot den organiserade brottsligheten.

Regeringen 2008 gick ut via Brå till samtliga kommuner i landet med uppmaningen att lokalt försöka hitta former för hur man skall kunna bekämpa oseriös verksamhet och organiserad brottslighet.

Kommunerna har lokal möjlighet att påverka följande delar av den organiserade brottsligheten:

- Stoppa rekrytering till kriminella nätverk
- Stoppa etablering av kriminella nätverk
- Strypa inkomster som den organiserade brottsligheten fogar över.

Nacka kommuns brottsförebyggande strateg valde då att tillsammans med kommunens upphandlingschef att ta kontakt med Brottsförebyggande rådet, Brå, samt Ekobrottsmyndigheten och ett möte ägde rum under hösten 2008. Vid mötet enades man om att fokusera på att försöka ta fram en modell för att förhindra att man gynnade svart arbete vid upphandling av bygg- och anläggningsentreprenader i kommunen. För att bli mera slagkraftig utökades gruppen med Skatteverket, polisen samt Sveriges Byggindustrier. Därefter genomfördes fler möten under 2008 med syfte att ta fram en modell.

Frågan hade tidigare diskuterats mellan Skatteverket och Sveriges Byggindustrier och gruppen uppdrogs att med beaktande av gällande svensk respektive europeisk lagstiftning utforma ett förslag till krav i samband med upphandling.

Under våren 2009 presenterades ett färdigt förslag. Efter att det avstämmts med datainspektionen utifrån PUL, Skatteverkets juridiska enhet och branschens aktörer gjorde gruppen bedömningen att förfrågningsunderlaget höll och också kunde användas vid upphandling av bygg- och anläggningsentreprenader.

Beskrivning av Nackaprojektet

Projektet är baserat på att all svart verksamhet bygger på en otydlighet mellan vilket bolag som erhållit entreprenaden samt vem som utför densamma. De bolag som har för avsikt att bedriva svart verksamhet låter alltid ett bolag utan anmärkningar vad gäller skatter, avgifter, skulder o.s.v. stå för anbudet. När sedan arbetet påbörjas finns olika alternativ, men alla bygger på att utförarna inte har "synlig" lön från bolaget som har entreprenaden.

I Nackaprojektet är alla som vistas på arbetsplatsen tvungna att bära ett ID06-behörighetskort och registreras på arbetsplatsen. Skatteverket får därefter månadsvis information om vilka personer som varit på varje arbetsplats.

Alla företag skall månadsvis till skatteverket redovisa inbetalda arbetsgivaravgifter, preciserade med personnummer och namn. Dessa uppgifter kontrolleras sedan mot ID06-informationen. Om det som exempel har funnits personer på arbetsplatsen för vilka arbetsgivaravgifter inte betalats, får arbetsgivaren som står på ID06-kortet betala 25.000 kronor i vite per anställd och månad.

Vad gäller bolag med säte i annat land än i Sverige och som vill betala sina skatter och avgifter i sitt hemland med åberopande av EU-regler, är det självklart möjligt, men företagen måste då månadsvis på individnivå redovisa inbetalda arbetsgivaravgifter från sitt hemlands skattemyndighet till skatteverket i Sverige.

Regelbundna stickprovskontroller av giltiga ID06-behörighetskort ska utföras av beställaren under entreprenadtiden. Nackaprojektet är ett pilotprojekt inom Nacka kommun i nära samarbete med byggbranschen, Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket. Syftet är att motverka förekomsten av svartarbete och ekonomisk brottslighet i kommunen samtidigt som man uppmuntrar och stödjer det sunda företagandet där entreprenörer kan konkurrera på lika villkor.

Skatteverket har till Finansdepartementet inlämnat ett förslag till specifikation av skattedeklaration på individnivå. Förslaget stöds av alla aktörer i byggprocessen. ID06 är sedan ett par år tillbaka etablerat i byggsektorn och tillämpas av över 5000 företag.

I projektet förbinder sig entreprenören att

- Uppfylla kraven enligt ID06 Allmänna bestämmelser (gällande behörighetskort, föransmälan, daglig närvaroredovisning samt avtal med annan part som anlitas inom entreprenaden). För information och beställning, se www.id06.se
- Varje dag föra närvaroredovisning enl ID06 och en gång i månaden skicka dessa *obrutna* vidare till Skatteverket, Eva C Larsson, Magnus Ladulåsgatan 67, plan 9, 106 61 Stockholm. Vid manuell redovisning, dvs utan elektronisk läsare för in- och utpassering, beställ närvaroliggare på www.skantzonline.com/byggforlaget_x Varje månad skicka en specifikation av skattedekclarationer på individnivå för alla anställda till Skatteverket på adress info.stockholm@skatteverket.se

Underentreprenörerna förbinder sig att

- Uppfylla kraven enligt ID06 Allmänna bestämmelser (gällande behörighetskort, föransmälan, daglig närvaroredovisning samt avtal med annan part som anlitas inom entreprenaden). För information och beställning, se www.id06.se
- Varje månad skicka en specifikation av skattedeklarationer på individnivå för alla anställda till Skatteverket på adress info.stockholm@skatteverket.se

Kommunen förbinder sig att

- I alla upphandlingar av entreprenadverksamhet kräva att de allmänna bestämmelserna om ID06 ska gälla och tillämpas, se www.id06.se
- Kräva att entreprenören månadsvis skickar den *obrutna* närvaroredovisningen till Skatteverket
- Tillhandahålla Excel-mall för specifikation av skattedeklarationer på individnivå – via e-post och/eller nedladdning från www.nacka.se
- Löpande informera Skatteverket om kontrakterade byggföretag (även underentreprenörer) samt planerad startdag.

Behovet av utvärdering

En utvärdering av projektet är nödvändigt för att bringa klarhet i om Nackaprojektet stoppat bolag som helt eller delvis konkurrerar genom att inte sköta sina skyldigheter mot skatteverket i det land redovisningsskyldighet föreligger.

En utvärdering är även viktig för att bringa klarhet i på vilket sätt projektet påverkat hela byggprocessen i Nacka.

Frågeställningar som utvärderingen skall svara på

Frågor till beställare av bygg- och anläggningsentreprenad

- Hur många projekt har du handlat upp enligt Nackamodellen (1-2, 3-4, 5 eller fler)
- Har kostnadsnivån på anbuden ökat eller minskat sedan Nackaprojektet inleddes
- Har storleken på entreprenörernas bolag ökat/minskat sedan Nackamodellen startade
- Har det blivit fler eller färre anbudsgivare/bolag som är yngre än två år
- Har antalet företag som lämnar anbud ökat/minskat
- Hur bedrivs entreprenaderna i och med införandet av Nackamodellen (fast entreprenadpris och löpande räkning). Hur var fördelningen innan.
- Har besiktningssamtal förändrats påtagligt och i vilken riktning (positivt/negativt)
- Har din arbetsbelastning ökat med anledning av Nackamodellen
- Hur många platskontroller av ID06 ute på projekten har du gjort (1-2, 3-4, 5 eller fler)
- Har dina kontroller(kreditupplysningar o.s.v.) av företagen ökat i och med införandet av Nackamodellen
- Har några entreprenörer försvunnit i upphandlingarna i och med införandet av Nackamodellen
- Uppskattningsvis hur många företag hade F-skatt före införandet av Nackamodellen
- Har responsen från företagen som har möjlighet att lämna anbud varit positiv/negativ avseende de krav som införts i Nackamodellen
- Upplever du att projektet har styrkt Nacka Kommuns varumärke
- Har det kommit fram några mervärden av projektet, i så fall vad (kopplas ihop med frågan ovan)
- Har projektet förändrat Er syn på tillämpningen av Lagen om offentligupphandling
- Har projektet inneburit tydligare transaktionsvägar och tydligare ansvarsfördelning
- Har Skatteverkets roll i projektet varit tydligt
- Har Skatteverket levt upp till de förväntningar ni hade

Frågor till Entreprenör som vunnit upphandling av bygg- och anläggning i Nacka

- Storlek på företaget (färre än/upp till 10 anställda, 11-50 anställda, 50- anställda)
- Företagsform (AB, HB/KB, Enskild firma, Annat)
- Kategori på företaget (Special, Anläggning, Bygg med undergrupperingar ex. riv, städ o.s.v.)
- Är företaget skattskyldigt i Sverige
- Åtar du självständiga entreprenader eller arbetar du på löpande räkning
- Har arbetet med individuell skattedeklaration ökat ditt företags arbetsmängd (i inledningskedet/löpande arbete)

- Hade företaget ID06-kort innan ni fick anbud/uppdrag via Nacka kommun
- Hade företaget ID06-utrusting (läsare, närvaroliggare eller likande) innan ni fick anbud via Nacka kommun
- Hur upplever ni arbetet med ID06 (läsare, närvaroliggare, rapportering) varit betungande (i inledningsskedet/löpande arbete)
- Vilka för, respektive nackdelar har arbetet med individuell skattedeclaration/ID06 skapat
- Hur påverkas ert administrativa arbete av krav på användande av individuell skattedeclaration och ID06
- Har ni haft ökade kostnader i och med införandet av ID06
- Hur många UE använde ni er av i era projekt
- Har er kontroll av era UE ökat i och med att ni fick anbud från Nacka kommun
- Hur många projekt har ni drivit inom Nacka kommun som omfattas av Nackamodellen
- Känner ni att det är lättare att konkurrera på lika villkor i Nacka kommun (jämfört med tidigare, d.v.s. innan modellen infördes)
- Bedriver ni närvaroredovisning enligt ID06 manuellt eller elektroniskt
- Hur fungerar den s.k. föransmälan enligt ID06
- Har det varit problem för Er att få Era UE och leverantörer att ansluta sig till ID06
- Om ni har erfarenhet av tidigare projekt i Nacka, hur upplever ni att konkurrensen har påverkats av Nackamodellen

Frågor till anställda i bygg- och anläggnings entreprenader upphandlade av Nacka kommun.

- Upplever du att din personliga integritet skyddas väl inom ID06?
- Upplever du att arbetsmiljösituationen förändras i och med ID06 tillämpas? I så fall på vilket sätt
- Upplever du det som positivt att kunna veta namnet på alla som finns runt om dig på arbetsplatsen i och med att alla bär ID06-kort?

Metod

- Enkätfrågor till Beställare, entreprenörer, Skatteverk, Upphandlare, Byggbranschen.
- Jämförelse av gjorda upphandlingar under 2010 i Nacka i jämförelse med Täby kommun.
- Skatteverket kommer även att göra en utsökning utifrån myndighetens register. Tanken är att göra en jämförelse av storlek, registrering och inbetalda skatter och arbetsgivaravgifter av de bolag som varit aktiva i upphandlingsprocessen före 2008, i relation till som varit aktiva efter projektets införande år 2009.

Tidsplan

2010-12-01 – 2011-06-30

Organisation

Projektgrupp

Ekobrottsmyndigheten	Hillevi Stein	hillevi.stein@ekobrottsmyndigheten.se	08-762 02 84
Skatteverket	Stig Wahroos	stig.wahlroos@skatteverket.se	010-574 27 69
Sveriges Byggindustrier (BI)	Elin gyruulf	elin.gyruulf@bygg.org	08-698 58 48
Nacka kommun	Lars Marmnäs	lars.marmnas@nacka.se	08-718 76 63

Styrgrupp

Ekobrottsmyndigheten	Lennart Berg	Lennart.Berg@ekobrottsmyndigheten.se	
Upphandlingschef i Nacka kommun	P.O Andersson	per-olof.andersson@nacka.se	08-718 91 80
Brottsförebyggare i Nacka kommun	Jan Landström	jan.landstrom@nacka.se	08-718 87 45
Sveriges Byggindustrier (BI)	Hans Åkerlund	hans@stockholmsbf.se	08-58714728
Skatteverket	Ulf Hornegård	ulf.hornegard@skatteverket.se	010-57 41 513
Skatteverket	Eva Larsson	eva.c.larsson@skatteverket.se	010 574 46 38
Skatteverket	Dag-Martin Persson	dag-martin.persson@skatteverket.se	010 - 574 25 64
Brå	Lars Korsell	lars.korsell@bra.se	08-401 87 11
Konkurrensverket	Anders Gerde	Anders.gerde@kkv.se	08-700 15 27

Budget

Aktiviteter/Insatser	Totalbudget	Medel sökta från Brå
Enkätintervjuer	82 timmar, á1200kr/timmen = 123 600 kr	75 000 kr
Jämföra gjorda upphandlingar mellan kommuner	54 timmar, á1200kr/timmen = 64 800 kr	15 000 kr
Jämföra gjorda upphandlingar före och efter projektet	23 timmar, á1200kr/timmen = 27 600 kr	10 000 kr
Projektledning/Samordning	17 timmar, á 1200kr/timmen = 20 400 kr	0
Summa	236 400	100 000 kr

**Jan Landström/ Brottsförebyggande strateg
Nacka kommun**

NÄCKAPROJEKTET FÖRHINDRAR SVARTJOBB

Nackaprojektet är Nacka kommuns särskilda insats mot svartarbete i byggsektorn. Sedan våren 2009 kräver kommunen att samtliga inblandade byggentreprenörer – där kommunen är byggherre – följer ett särskilt regelverk.

Förutsättningarna, som anges i "Nacka kommuns Skattereservation 09", ingår i kommunens upphandlingsunderlag och innefattar följande:

- **Närvaro-redovisning enligt ID06** ska tillämpas vid alla byggarbetsplatser. Det innebär att samtliga personer som vistas på bygget ska bära ID06-behörighetskort och registreras i en närvaroliggare. Uppgifterna skickas sedan en gång i månaden *obrutna* vidare till Skatteverket. Varken kommunen eller byggentreprenören kan gå in och kontrollera uppgifterna i närvaro-redovisningen.
 - Entreprenörerna förbinder sig att en gång i månaden skicka en **specifikation av skattedeclarationer på individnivå** till Skatteverket. Här redovisar företaget namn och personnummer på alla medarbetare för vilka man betalat in skatt och arbetsgivaravgifter. Skatteverket stämmer sedan av deklARATIONERNA mot närvaro-redovisningen enligt ID06. För att underlätta hanteringen av skattedeclarationer på individnivå tillhandahåller kommunen särskilda Excel-mallar.
 - **Kommunen ska löpande meddela Skatteverket** vilka företag som är kontrakterade för kommunens olika byggentreprenader.
- Regelbundna stickprovskontroller av giltiga ID06-behörighetskort ska utföras av beställaren under entreprenadtiden.
- Nackaprojektet är ett pilotprojekt inom Nacka kommun i nära samarbete med byggbranschen, Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket. Syftet är att motverka förekomsten av svartarbete och ekonomisk brottslighet i kommunen samtidigt som man uppmuntrar och stödjer det sunda företagandet där entreprenörer kan konkurrera på lika villkor.
- Skatteverket har till Finansdepartementet inlämnat ett förslag till specifikation av skattedeclarationer på individnivå. Förslaget stöds av alla aktörer i byggprocessen. ID06 är sedan ett par år tillbaka etablerat i byggsektorn och tillämpas av över 5000 företag.

Entreprenören förbinder sig att

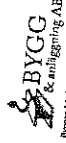
- Uppfylla kraven enligt ID06 Allmänna bestämmelser (gällande behörighetskort, förnamn, daglig närvaro-redovisning samt avtal med annan part som anlitas inom entreprenaden). För information och beställning, se www.id06.se
- Varje dag föra närvaro-redovisning enl ID06 och en gång i månaden skicka dessa *obrutna* vidare till Skatteverket, Eva C Larsson, Magnus Ladulåsgatan 67, plan 9, 106 61 Stockholm. Vid manuell redovisning, dvs utan elektronisk läsare för in- och utpassering, beställ närvaroliggare på www.skantzone.com/byggforlaget_x
- Varje månad skicka en specifikation av skattedeclarationer på individnivå för alla anställda till Skatteverket på adress info.stockholm@skatteverket.se

Underentreprenörerna förbinder sig att

- Uppfylla kraven enligt ID06 Allmänna bestämmelser (gällande behörighetskort, förnamn, daglig närvaro-redovisning samt avtal med annan part som anlitas inom entreprenaden). För information och beställning, se www.id06.se
- Varje månad skicka en specifikation av skattedeclarationer på individnivå för alla anställda till Skatteverket på adress info.stockholm@skatteverket.se

Kommunen förbinder sig att

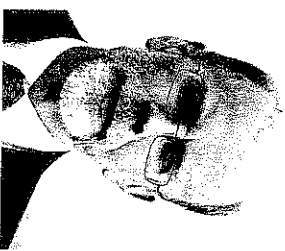
- I alla upphandlingar av entreprenadverksamhet kräva att de allmänna bestämmelserna om ID06 ska gälla och tillämpas, se www.id06.se
- Kräva att entreprenören månadsvis skickar den *obrutna* närvaro-redovisningen till Skatteverket
- Tillhandahålla Excel-mall för specifikation av skattedeclarationer på individnivå – via e-post och/eller nedladdning från www.nacka.se
- Löpande informera Skatteverket om kontrakterade byggföretag (även underentreprenörer) samt planerad startdag.

Ida Pettersson

Kontaktpersoner

Skatteverket	Telefon	E-post
Ulf Homegård	0708-95 34 01	ulf.homegard@skatteverket.se
Eva C Larsson	070-290 32 38	eva.c.larsson@skatteverket.se
Dag-Martin Persson	070-508 22 13	dag-martin.persson@skatteverket.se
Nacka kommun		
Per Olof Andersson	08-718 91 80 070-736 53 32	E-post per-olof.andersson@nacka.se
Lars Marmnis	08-718 76 63 070-431 76 08	lars.marmnas@nacka.se

” Det är viktigt att vi alla gör vad vi kan och drivt vårt strå till stacken i kampen mot den organiserade brottsligheten. Ett effektivt sätt är att se till att utrymmet för svart arbete blir så litet som det överhuvudtaget är möjligt. Med svart arbete följer sämre skydd för den enskilde, lägre skatteinkomster för det allmänna, svårare för laglagtydiga företag att konkurrera och ofta finansiering av annan kriminalitet.

Den offentliga sektorn är en mycket stor upphandlare av varor och tjänster. Kan vi säkerställa att vi genom offentlig upphandling inte gynnar svart arbete så har vi stängt en viktig källa till inkomster för den organiserade brottsligheten.

Erik Langby,
ordförande i Nacka Kommunstyrelse.

Personerna på bilden har ingen koppling till innehållet.

NACKA KOMMUN TAR STÄLLNING MOT SVARTJOBB I BYGGSEKTORN

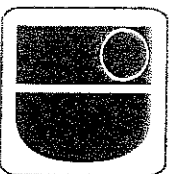
Krav på att ID06, närvaroliggare och skattedeklaration på individnivå tillämpas i alla kommunala byggtentreprenader

Skatteverket

Nacka
kommun

ID06

Sedan våren 2009 kräver Nacka kommun att samtliga bygg- och anläggningsentreprenörer där kommunen är byggherre följer ett särskilt regelverk. Syftet är att förhindra svartarbete i byggsektorn.

Nackaprojektet drivs av Nacka kommun i nära samarbete med byggbranschen, Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket. Regelverket innebär krav på att ID06, närvaroliggare och skattekärl och skattekärl på individnivå tillämpas i alla kommunala bygg- och anläggningsentreprenader.

Skattekärl och närvaroliggare för byggentreprenader

Samtliga personer som vistas på bygget ska bära ID06-behörighetskort och registreras i en närvaroliggare. En gång i månaden skickas uppgifterna vidare till Skatteverket. Varken kommunen eller entreprenörer kan gå in och kontrollera uppgifterna i närvaroredovisningen.

Skattekärl och närvaroliggare på individnivå

Entreprenörerna förbinder sig att en gång i månaden skicka en specifikation av skattekärl och närvaroliggare till Skatteverket. Här redovisar företaget namn och personnummer på alla medarbetare för vilka man betalar in skatt och arbetsgivaravgifter. Skatteverket stämmer sedan av deklARATIONERNA mot närvaroredovisningen enligt ID06.

Information om kontrollerna i företaget

Kommunen ska löpande meddela Skatteverket vilka företag som är kontrollerade för kommunens olika bygg- och anläggningsentreprenader. Regelbundna stekprovskontroller av giltiga ID06-behörighetskort ska utföras av beställaren.

Våren 2011 gjordes en utvärdering av Nackaprojektet. Utvärderingen visar att både beställare och entreprenörer är positiva till arbetssättet samt att oseriösa företag upptäckts snabbt.

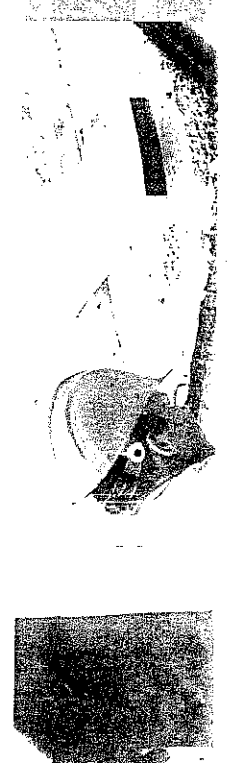
Resultatet av utvärderingen är övervägande positiva till att det blir lättare att konkurrera på lika villkor. De är inte negativa till den extra administration som skapas med det nya regelverket. Viljan att göra rätt bland företagen är stor. Samarbetet med Skatteverket har fungerat bra men man efterlyser enklare instruktioner för hur rutinerna ska anpassas till mindre entreprenader.

Utvärderingen visar att projektet ligger på samma nivå i jämförelse med tiden innan projektet genomfördes. Inte heller har antalet anbud minskat, antalet företag som lämnar anbud upplevs som oförändrat.

Utvärderingen visar att så gott som samtliga sköter sina betalningar av skatter och avgifter.

Kommunikationen mellan Skatteverket och Nacka kommun har ökat vilket gör att oseriösa företag uppträcks snabbare. Projektet har även visat hur viktigt det är att ständigt följa upp sina entreprenörer så att de uppfyller samtliga krav och att dessa krav även förs ner i samtliga led.

och Nacka kommun uppger att den manuella hanteringen i projektet är tidskrävande. En orsak är att det i dagsläget inte finns någon lagstiftning om skatteredovisning på individnivå. Mycket av det material som kommer in rapporteras via blanketter och löslblad. Ett systemstöd skulle underlätta processen för samtliga parter.

KONTAKTPERSONER

SKATTEVERKET

Ulf Hornegård, ulf.hornegard@skatteverket.se
0708-95 34 01

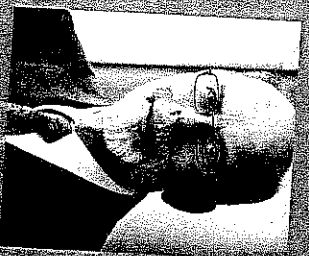
Eva C Larsson, eva.clarsson@skatteverket.se
0702-90 32 38

Dag-Martin Persson,
dag-martin.persson@skatteverket.se
0705-08 22 13

NACKA KOMMUN

Jan Landström, jan.landstrom@nackase
08-718 87 45, 0704-31 87 45

Lars Marmås lars.marmas@nackase
08-718 76 63, 0704-31 76 08

Med detta vill jag åter uttrycka ett stort tack för den hjälp och stöd jag fått under denna process. Jag har fått uttrycka min åsikt och förhoppningar om hur jag vill att Nacka ska utvecklas och bli en bättre kommun för alla. Jag vill också uttrycka ett stort tack för den hjälp och stöd jag fått från er under denna process. Jag vill också uttrycka ett stort tack för den hjälp och stöd jag fått från er under denna process. Jag vill också uttrycka ett stort tack för den hjälp och stöd jag fått från er under denna process.

NACKA PROJEKTET

En insats för att förhindra svartjobb
i byggsektorn

TVÅ ÅR SENARE
HUR HAR DET GÅTT?

LINK 10/10-11
B33-108
KOD

MARKKAPROJEKTET

En strategi för att förhindra svartjobb
i byggsektorn

UTVÄRDERING

Innehållsförteckning

Förord.....	2
1. Inledning	2
2. Nackaprojektet	2
2.1 Bakgrund.....	2
2.2 Beskrivning av projektet	3
3. Utvärderingen - Syfte och avgränsningar	4
4. Metod	4
5. Resultat	4
5.1 Utvärdering av attityder till Nackaprojektet	4
5.1.1 Beställare.....	5
5.1.2 Entreprenörer.....	6
5.2 Kontroller i beskattningsdatabasen.....	8
5.3 Skatteverket och Nacka kommun – erfarenheter	8
6. Exempel på åtgärder i Nackaprojektet	9
7. Slutsatser	10
8. Förslag inför framtiden	11
Källor.....	12
Bilagor.....	12

Förord

Nackaprojektet har bedrivits under perioden 2009-04 - 2010-12.

Denna utvärdering av projektet har tillkommit på initiativ av Nacka kommun i samarbete med Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten och Sveriges Byggindustrier.

1. Inledning

Ett öppnare samhälle och en öppnare värld ökar möjligheten för den organiserade brottsligheten att breda ut sig. I takt med att den organiserade brottsligheten blir allt mer internationaliserad sprider den sig också i Sverige och etablerar sig idag även i mindre kommuner. Organiserad brottslighet förekommer i stor utsträckning i exempelvis bygg- och entreprenadverksamhet och i restaurangbranschen. Dess systematiska hot mot samhället genom utpressning, hot och korruption hotar objektivt myndighetsutövande, utvecklingen av näringsverksamhet och det sociala livet som helhet i kommunen. Polisen för idag intensiva diskussioner internt kring hur hotet mot den organiserade brottsligheten skall bemötas och förebyggas. Detta innebär att det ställs högre krav på kommunerna att organisera det förebyggande arbetet internt för att kunna samverka med polis och andra organisationer i kampen mot den organiserade brottsligheten.

Kommunerna kan verka för att försvåra för den svarta ekonomin genom att göra mycket noggrannare kontroller i sina egna upphandlingar. De branscher som framförallt är aktuella för detta är bygg, städ, transport och restaurangbranschen. Kommunen kan även genom sitt tillsynsarbete inom livsmedel, alkohol och miljö påverka både etablering av kriminella nätverk och strypa dess tillgångar.

Nackaprojektet är Nacka kommuns särskilda insats mot svartarbete i byggsektorn. Sedan våren 2009 kräver kommunen att samtliga inblandade i byggentreprenader – där kommunen är byggherre – följer ett särskilt regelverk. Syftet är att motverka förekomsten av svartarbete och ekonomisk brottslighet i kommunen samtidigt som man uppmuntrar och stödjer det sunda företagandet där entreprenörer kan konkurrera på lika villkor. Projektet är ett samarbete mellan Nacka kommun, Skatteverket, Sveriges Byggindustrier, Byggettan och Ekobrottsmyndigheten. Nacka kommun har en total årsupphandling (varor och tjänster) på 1,2 miljarder kr.

2. Nackaprojektet

2.1 Bakgrund

All svart verksamhet bygger på en otydlighet mellan vilka företag som erhåller entreprenader och vilka som i praktiken utför desamma. De företag som har för avsikt att bedriva svart verksamhet låter alltid en näringsidkare utan anmärkningar vad gäller skatter, avgifter, skulder o.s.v. stå för anbudet.

När sedan arbetet påbörjas finns olika alternativ, men alla bygger på att utförarna inte har "synlig" inkomst från det företag som har entreprenaden.

I oktober 2008 arrangerades en temaeftermiddag (Vita jobb – en förutsättning för konkurrens på lika villkor) med deltagande från olika arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, offentliga upphandlare m fl. Bland de inbjudna fanns också representanter från Skatteutskottet som, i avvaktan på eventuell framtida lagstiftning, framförde önskemål om att offentliga upphandlare själva skulle försöka hitta former för att bekämpa oseriös verksamhet. Nacka kommun tog då först kontakt med Brottsförebyggande rådet och Ekobrottsmyndigheten och sedan med Skatteverket och Sveriges Bygginstrumenter. Initialt var Polisen även med som en part med då projektet fick en delvis annan inriktning valde de att inte fortsätta sitt deltagande. Målet var att undersöka om det fanns möjlighet att starta ett samarbete för att minska svartarbetet, främst inom bygg och anläggning. Under våren 2009 presenterade gruppen ett förslag - Nacka kommuns skattereservation 2009¹ - på vilka krav som kommunen (inkl kommunala bolag) skulle ställa på entreprenörer, såväl svenska som utländska, i samband med upphandlingar av entreprenader inom nämnda branscher. Förslaget förankrades såväl juridiskt som med branschens aktörer.

Skatteverket har till Finansdepartementet inlämnat ett lagstiftningsförslag om specifikation av skattedeklaration på individnivå. Förslaget stöds av alla aktörer i byggprocessen. ID06 – obligatorisk ID och närvaroredovisning på byggarbetsplatser - är sedan flera år tillbaka etablerat i byggsektorn och tillämpas av 11 548 företag (2011-03-01).

2.2 Beskrivning av projektet

Nackaprojektet startade i april 2009. Projektet är ett samarbete mellan Nacka kommun, Skatteverket, Sveriges Bygginstrumenter, Byggettan och Ekobrottsmyndigheten. Projektet har under perioden april 2009 - december 2010 omfattat ca 130 entreprenörer och ett 30-tal projekt

I Nackaprojektet är alla som vistas på arbetsplatsen tvungna att bära ett ID06-behörighetskort och registrera sig i en närvaroliggare. Uppgifterna skickas sedan en gång i månaden *obrutna* vidare till Skatteverket. Varken kommunen eller byggentreprenören kan gå in och kontrollera uppgifterna i närvaroregistreringen.

Entreprenörerna förbinder sig också att en gång i månaden skicka en specifikation av skattedeklarationer på individnivå till Skatteverket. Skatteverket stämmer sedan av deklARATIONERNA mot närvaroredovisningen enligt ID06.

Regelbundna stickprovskontroller av giltiga ID06-behörighetskort ska utföras av beställaren under entreprenadtiden.

Om det funnits personer på arbetsplatsen för vilka arbetsgivaravgifter inte betalats, får Nacka kommun ta ut ett vite på 25000 kronor per oredovisad anställd och månad. Detta betyder att företag som arbetar inom Nackaprojektet kan riskera att inte få betalt för utfört arbete på grund av att de får betala vitesbelopp till Nacka kommun.

¹ Se bilaga 1

Kommunen ska löpande meddela Skatteverket vilka företag som är kontrakterade för kommunens olika byggentreprenader.

De fullständiga projektvillkoren framgår av bilaga 2.

3. Utvärderingen - Syfte och avgränsningar

Syftet med utvärderingen är att undersöka huruvida Nackaprojektet har lett till att företag som konkurrerar med lägre priser genom att inte sköta sina skattebetalningar hindrats från att få entreprenaduppdrag i kommunen.

För att insatsen verkligen ska leda fram till målet krävs att en rad aktörer följer den process som projektet bygger på. Därför syftar utvärderingen även till att följa upp hur de olika flödena/rutinerna har fungerat praktiskt och hur de inblandade parterna har upplevt projektet.

4. Metod

En undersökning har genomförts i form av webbenkät riktad till beställare och entreprenörer (ej enskilda firmor). Frågorna har anpassats efter respektive målgrupps roll och utifrån den information som varit relevant för utvärderingen.

Handläggare vid Skatteverket som hanterat uppgifter kring ID 06 och skattedeklarationerna från entreprenörerna har intervjuats.

Utvärderingen baseras även på de erfarenheter som Nacka kommun och Skatteverket gjort i kontakterna dem emellan och med entreprenörerna.

Skatteverket har tagit fram uppgifter ur beskattningsdatabasen per den 31 december 2008, 2009 och 2010 på alla företag som varit verksamma i Nackaprojektet för att på en övergripande nivå studera eventuella förändringar av företagets skattebetalningar mellan åren.

Urvalsmetod i undersökningen är en totalundersökning, samtliga beställare och entreprenörer har tillfrågats och undersökts.

5. Resultat

5.1 Utvärdering av attityder till Nackaprojektet

För att utvärdera attityderna bland beställare och entreprenörer gjordes en enkätundersökning. Undersökningen skickades på beställarsidan ut till 22 personer (anställda inom Nacka kommun och Projektbolaget). Samtliga personer som har varit beställare under projekttiden har fått enkätundersökningen per mejl. På enkäten svarade 12 personer. En del av bortfallet på beställarsidan beror på att personalen på Nacka kommun har slutat eller bytt tjänst. På entreprenadsidan skickades enkäten ut till 90 entreprenörer. Då enkäten gick ut via mejl föll samtliga företag bort som inte hade rapporterat någon mejladress alternativt saknade mejladress. På denna enkät svarade 36 entreprenörer. En orsak till bortfallet på entreprenörsidan är att många företag har

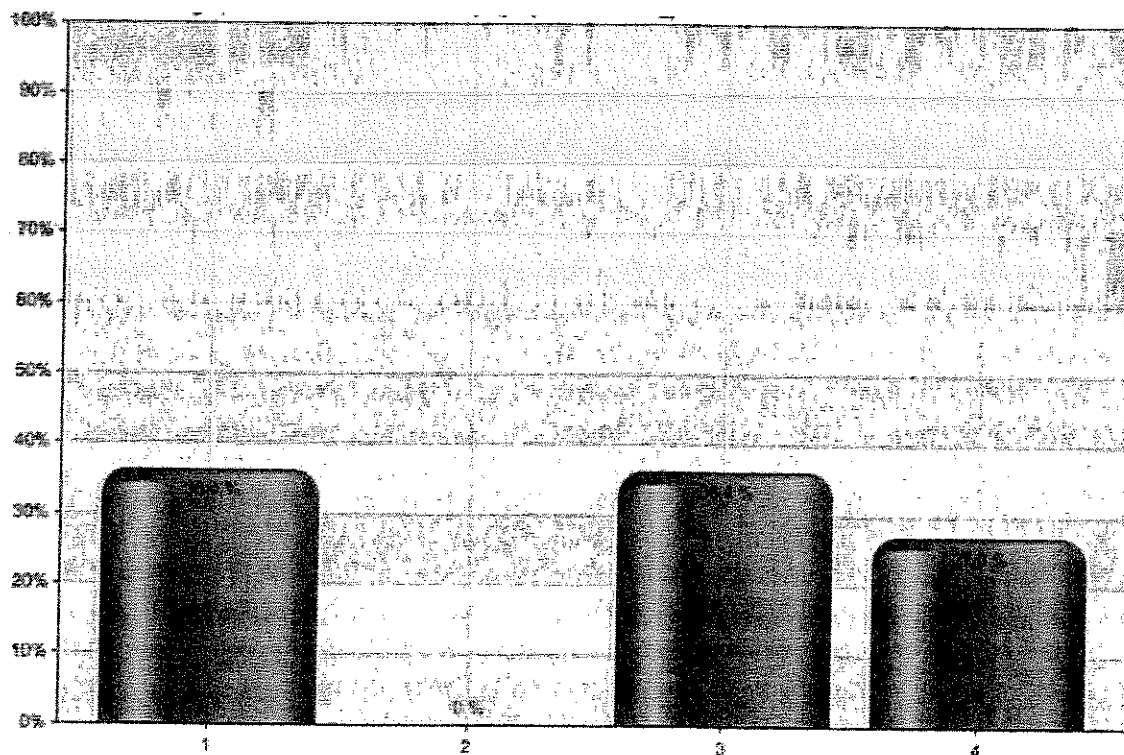
uppgett info-adresser som sin mejladress. Detta ökar risken att mejlet inte hamnar hos rätt person och det inkommer därmed inget svar.

5.1.1 Beställare

Beställarna har till övervägande del handlat upp 1-2 projekt under perioden enligt Nackamodellen. De kontroller som har gjorts av företagen (bland annat med hjälp av Skatteverkets blankett 4820) har varit oförändrade i jämförelse med perioden innan projektets införande. Orsaken till detta är att Nacka kommun har haft som rutin under lång tid att göra kontroller av de företag som erhåller entreprenader genom kommunen. 90 procent av de tillfrågade beställarna uppger att alla företag som anlitas i kommunen är registrerade för F-skatt. Beställarna upplever inte att arbetsbelastningen har ökat under perioden.

Beställarna upplever inte att kostnadsnivån på de upphandlande entreprenaderna har ökat sedan Nackamodellen infördes. De upplever vidare att storleken eller åldern på entreprenörernas bolag inte har förändrats under perioden. En stor del av de tillfrågade upplever även att antalet företag som lämnar anbud är oförändrat. Samtliga beställare uppger att entreprenaderna bedrivits övervägande med fasta entreprenadpriser. Införandet av Nackamodellen har dock inte inneburit att antalet besiktningsanmärkingar har minskat markant under perioden.

En stor del av beställarna, 72,8 procent, har gjort en eller flera platskontroller på de entreprenader som har varit igång under perioden. Endast 27,3 procent har inte gjort någon platskontroll alls.

Figur 1; Antal platskontroller som har utförts under perioden.

- 1) 1-2 platskontroller
- 2) 3-4 platskontroller,

3) 5 platskontroller eller fler

4) inga platskontroller har genomförts

Beställarna upplever att responsen från företagen som har haft möjlighet att lämna anbud enligt Nackamodellen har varit delad. Beställarna upplever att 55,6 procent av företagen har varit positiva medan 44,4 procent av företagen har varit negativa till modellen. Orsaker som har uppgetts till varför företagen har varit negativa har varit ökad administration och krångel med rapporteringen. Några av beställarna hänvisar till att entreprenaderna har pågått under kort tid (exempelvis ombyggnader av parkmark) vilket gjorde att införandet av obligatorisk närvarokontroll och individuell skattedeklaration blev en administrativ börda. Det framhålls dock i kommentarerna att trots att företagen var rädda för mer administration framhöll de att projektets ändamål var mycket viktigare än den ökade administrativa bördan.

Beställarna upplever att projektet har stärkt Nacka kommuns varumärke och de anser att det är bra att kommunen agerar för att förhindra brottslighet. Det lyfts dock fram att reglerna kring upphandlingen kan vara avskräckande i anbudsskedet och att det krävs en bättre uppföljning av entreprenörerna under hela projektets livstid.

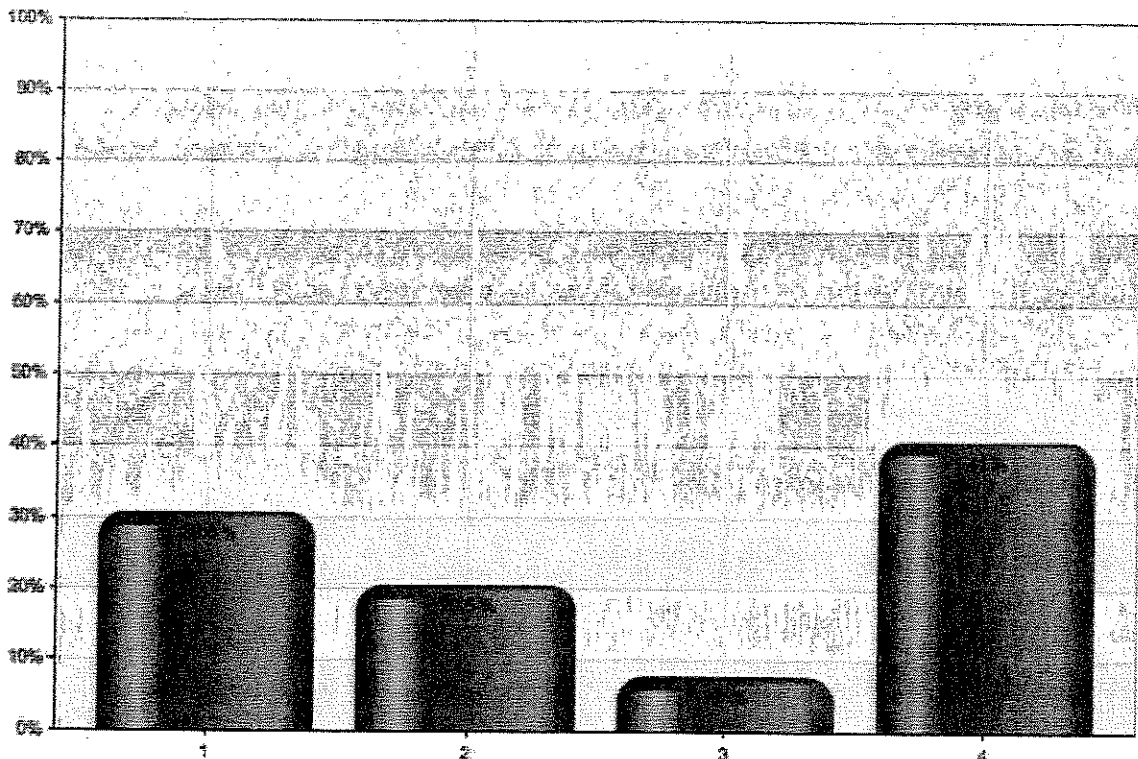
Beställarna anser att Skatteverkets roll i projektet har varit tydlig och att de även har levt upp till de förväntningar som fanns avseende deras medverkan i projektet. Nacka kommun har utsett en person som är ansvarig för kontakterna med Skatteverket. Så fort kommunen har upphandlat en entreprenad har uppgifterna om denna vidarebefordrats manuellt till Skatteverket, som sedan till kontaktpersonen återrapporterat om närvaroliggare enligt ID06- och deklarationsuppgifter inkommit från företagen. Nackas kontaktperson har sedan analyserat uppgifterna och till beställaren/konsulten av uppdraget rapporterat om det är någon entreprenör som har misskött sig.

Av kommentarerna framgår att Skatteverkets roll klarnade efter hand. Dels har det under projektets gång hållits möten mellan Skatteverket och Nacka kommun men det har även klarnat för parterna hur uppföljningen ska gå till och vilket material som ska tas fram av respektive entreprenör, Nacka kommun och Skatteverket. Beställarna efterlyser klara och enkla instruktioner och gärna rutiner till hur dessa ska anpassas till mindre och snabba entreprenader. Vidare efterlyses enklare vägar för entreprenören att hitta information och rutiner för att kunna göra rätt. Rapporteringen mellan de olika parterna i projektet bör också förenklas. Innebär det extra bördor att göra rätt för sig som entreprenör i jämförelse med de som rör sig i gråzonen så nås inte målet om att minska antalet oseriösa aktörer.

5.1.2 Entreprenörer

Entreprenörerna som har varit aktiva i projekt inom Nacka kommun under projekttiden har varit av varierande storlek (38,5 procent har haft upp till 10 anställda, 33,3 procent har haft mellan 11-50 anställda och resterande 28,2 procent har haft fler än 50 anställda). Samtliga företag har bedrivits i aktiebolagsform. En stor del av företagen, 51,3 procent, var verksamma inom bygg, medan 33,3 procent var verksamma inom anläggning. Resterande var verksamma inom specialföretagen. Samtliga företag som svarade på enkäten var skattskyldiga i Sverige. Det finns dock några utländska företag som varit aktiva i Nackaprojektet som underentreprenörer.

De flesta företagen, 79,5 procent, har endast drivit 1-2 projekt enligt Nackamodellen. Enkätundersökningen visar även att hela 41 % av entreprenörerna inte använde sig av några underentreprenörer i projekten. Denna höga siffra tyder på att företagen i större utsträckning än annars väljer att använda sig av egen personal i projekt som drivs inom Nackaprojektet.

Figur 2 Antalet underentreprenörer som företagen använde sig av i projekt som bedrevs enligt Nackamodellen

- 1) 1-2 underentreprenörer
- 2) 3-4 underentreprenörer
- 3) 5 eller fler underentreprenörer
- 4) Använde inga underentreprenörer

15,4 procent av företagen uppger att deras kontroller av underentreprenörer har ökat i och med att de arbetar enligt Nackamodellen. Vissa företag uppger att de i större utsträckning än tidigare använt sig av underentreprenörer som redan är kända av företaget och som de vet kan hantera kraven på ID06 och individuell skattedeklaration.

Företagen upplever att det administrativa arbetet har ökat på grund av kravet att använda sig av individuell skattedeklaration och ID06 men uppger samtidigt att det är positivt att detta merarbete minskar svartarbetet. Många framhåller att hårdare kontroller och ID06 gör att seriösa företag gynnas och att det är rätt personer som vistas på arbetsplatserna.

Företagen upplever att de har fått tillräcklig information från Nacka kommun om de rutiner som de måste följa för att ha möjlighet att få uppdrag inom kommunen. Vissa företag upplever dock att kraven var otydliga från början men klarnade efterhand i och med kontakter med kommunen. I början av projektet upplevde många företag problem med att rapportera in lön, sociala avgifter och skatt på sina anställda då man inte ville dela upp detta per projekt, men när det klargjordes att detta

inte behövdes utan varje anställds månadslön, sociala avgifter och skatt kunde rapporteras in utan uppdelning löstes detta problem. Mellanstora och stora företag anser att de har fått tillräcklig information i större utsträckning än små företag.

En övervägande del av företagen, 84,6 procent, hade anslutit sig till ID06 innan de erhöll uppdrag via Nacka kommun. Av företagen var det 44,7 procent som hade den ID06-utrustning som behövdes (elektroniska läsare, närvaroliggare eller liknande). De flesta företagen, 91,7 procent, valde att manuellt redovisa närvaroregistreringen. Det har inte varit några problem att få företagens underentreprenörer och leverantörer att ansluta sig till ID06 och de upplever inte heller att de har haft några påtagligt ökade kostnader i och med införandet av ID06.

Drygt 20 procent av företagen upplever att det har blivit enklare att konkurrera på lika villkor i Nacka kommun. För de allra minsta och de allra största företagen ligger siffran på 27 procent. Av kommentarerna framgår att många företag, oavsett storlek, efterlyser fler kontroller ute på arbetsplatserna och att det ska bli svårare för oseriösa företag att verka i projekten, exempelvis genom att "stämpla" in med felaktiga ID06-behörighetskort.

Företagen upplever att Skatteverkets roll i projektet har varit tydlig och att de har levt upp till de förväntningar som fanns. Vidare uppges att företagen har fått en bra respons från Skatteverket på de frågor som har uppkommit under projektets gång.

5.2 Kontroller i beskattningsdatabasen

Uppgifter för åren 2008, 2009 och 2010 har inhämtats från beskattningsdatabasen för samtliga företag (ca 130 st.) som rapporterats som verksamma i Nackaprojektet. Analysen av dessa visar att företagen har varit skötsamma i beskattningshänseende. Analysen har inriktats på kontroll av de mindre företagen med lönesumma under 10 mkr. Några enstaka företag har vid några enstaka tillfällen haft skatteskulder, som emellertid snabbt reglerats. Den underentreprenör som omnämns i avsnitt 6 har aldrig rapporterats in.

5.3 Skatteverket och Nacka kommun – erfarenheter

Skatteverkets roll har varit att ta emot obrutna närvaroredovisningar av ID06 och skatteredovisning på individnivå senast den 20:e varje månad. Informationen mellan Skatteverket och Nacka kommun har sedan förmedlats via ett formulär där Skatteverket manuellt fyller i organisationsnummer, företagsnamn och om det framgår, även projektnamn. Nacka kommun bearbetar sedan manuellt filen vidare, bland annat genom att försöka koppla entreprenörerna till rätt projekt. Löpande kontroller har inte skett hos Skatteverket men det inkomna materialet för 2009 har stämts av mot inlämnade deklarerationer 2010. Det visade sig att inkomstdeklarerationerna för i stort sett alla personer som har varit inblandade i projekten i Nacka kommun under perioden stämde överens med det av företagen rapporterade materialet.

Viljan att göra rätt har varit stor bland företagen. Närvaroredovisningen är i de allra flesta fall korrekt ifylld. De fel som begås består i ofullständiga eller saknade uppgifter om person- och organisationsnummer samt att uppgift ibland saknas om var arbetet utförts. Det sistnämnda leder till svårigheter

att koppla entreprenör till visst projekt. För att minska felen anser Skatteverket att elektronisk registrering av ID06 är fördelaktig. Den elektroniska rapporteringen underlättar vid uppföljning av vem som befinner sig på arbetsplatsen och vilken entreprenör som personen är anställd hos. En elektronisk läsare underlättar även kontrollen att rätt person kommer in på rätt ställe.

Det finns idag inte något system för företagen att rapportera in inbetalda arbetsgivaravgifter på personnivå till Skatteverket. Under projektet har därför företagen skickat in underlag, per post eller som elektroniska filer, med kopior på lönebesked och beräknade arbetsgivaravgifter på berörd personal. Skatteverket har sedan manuellt fyllt in underlag till Nacka kommun om att material från entreprenören har inkommit. Detta har gjort att hanteringen har tagit lång tid vilket i sin tur lett till att Nacka kommun hamnat i diskussioner med företag angående viteskrav.

Hanteringen av utbetalda löner och rapporterade arbetsgivaravgifter på personnivå skulle, enligt Skatteverket, väsentligt underlättas om det införs en lagstiftning kring individuell skatteredovisning. Målet med redovisning av arbetsgivaravgifter på individnivå är att de månatliga skattebetalningarna från företagen kan kopplas till enskilda individer. Infrias målet kommer det vita arbetet att synliggöras och underlätta för beställare av byggtjänster att göra en korrekt leverantörsbedömning. Ett införande av ISKD kommer troligtvis att resultera i att Skatteverket får de resurser som behövs för att kunna ta emot information från företagen och företagens IT-system kommer att anpassas för en smidigare hantering av rapporteringen.

En effekt av Nackaprojektet är att Skatteverket upplever att fler tips om misstänkta oegentligheter rapporteras in. En orsak till detta kan vara att projektet har ökat medvetenheten hos beställare, entreprenör och anställd om riskerna med svartjobb. Det har även blivit lättare för de som arbetar på projekten att upptäcka om obehöriga personer befinner sig på arbetsplatsen då samtliga ska bära synliga ID06-behörighetskort. Ytterligare en effekt av projektet är att det inte förekommer några ID06-lånekort ute på arbetsplatserna. ID06 och närvaroliggaren har därmed fyllt ett preventivt syfte. Under projektets gång har man dock inte kunnat styrka hur många obehöriga personer som har befunnit sig på arbetsplatserna då det inte har gjorts några rutinmässiga kontroller av beställarna.

För att underlätta det fortsatta arbetet med projektet bör rutinmässiga kontroller på arbetsplatserna ske oftare. Det bör även ske snabbare uppföljningar med de företag som rapporterar felaktigt material, exempelvis felaktigt ifyllt närvaroredovisning. Det bör även klargöras tydligare för entreprenörerna att det är skillnad mellan redovisning av arbetsgivaravgifter på individnivå och redovisning av ID06. Slutligen bör det även klargöras ansvarfördelningen mellan de olika parterna.

6. Exempel på åtgärder i Nackaprojektet

Nedan följer ett exempel på vikten av att informera, kommunicera och följa upp entreprenadkontrakt.

Nacka kommun (beställaren) skriver ett kontrakt med en entreprenör som åtar sig att utföra en generalentreprenad eller en totalentreprenad. I detta fall avser avtalet akut snö- och istappsrojning. Av kontraktet framgår att entreprenören ska följa de regler som gäller för ID06. De ansvarar även för att underentreprenörer och deras underentreprenörer i alla led ska följa samma kontraktsvillkor. Beställaren förutsätter att entreprenören i sin tur ställer motsvarande krav på sina underentreprenörer och informerar om vilka kontraktsvillkor som gäller.

När entreprenaden är igång visar det sig att entreprenören inte har upplyst sina underentreprenörer i samtliga led om villkoren. Det betyder att ett avtalsbrott har skett som dessutom innebär att kommunen har rätt till vitesbelopp från entreprenören. Då general/totalentreprenören inte informerat sina underentreprenörer i samtliga led har det visat sig att en av dessa samarbetspartners har utfört arbete motsvarande ett stort antal anställda utan att ha varit registrerad för arbetsgivaravgifter. Underentreprenören har alltså officiellt inga anställda men utför arbete som knappast kan utföras av ett enmansföretag.

Den situation som då uppstått är att Nacka kommun kommer att utkräva vite från general/totalentreprenören för brott mot kontraktsvillkoret ID06 för samtliga anlitade underentreprenörer. General/totalentreprenörens underentreprenörer riskerar även att få betala in sina underentreprenörers obetalda arbetsgivaravgifter. Dessutom finns det risk för att svart arbetskraft har anlåtats.

7. Slutsatser

Nackaprojektet har pågått under drygt två års tid. Utvärderingen visar att både beställare och entreprenörer är positiva till arbetssättet. Beställarna upplever att kostnadsnivån för de genomförda projekten inte har ökat i jämförelse med tiden innan projektet genomfördes. En farhåga som fanns innan införandet av projektet var att antalet anbud skulle minska, men detta har inte besannats. Antalet företag som lämnar anbud upplevs som oförändrat. Samarbetet med Skatteverket har fungerat bra men man efterlyser enklare instruktioner för hur rutinerna ska anpassas till mindre entreprenader.

Entreprenörerna är övervägande positiva till att det blir lättare att konkurrera på lika villkor och är inte negativa till den extra administration som skapas för att uppnå detta. Viljan att göra rätt bland företagen är stor. Enkätundersökningen bland entreprenörerna visar att hela 41 % inte använder sig av några underentreprenörer. Flera entreprenörer har även uppgett att de i större utsträckning använder sig av underentreprenörer som redan var kända av företaget och där det sedan tidigare är känt att underentreprenören kan hantera kraven på ID06 och individuell skattedeclaration.

De kontroller som har gjorts av Skatteverket på de entreprenörer och underentreprenörer som har varit aktiva i Nackaprojektet har visat att samtliga entreprenörer med det undantag som redovisats ovan sköter sina inbetalningar av skatter och avgifter. Orsaken till detta kan vara att företag som bedriver oseriös verksamhet har valt att verka på andra arenor där risken för att upptäckas kan vara mindre.

Skatteverket och Nacka kommun uppger att den manuella hanteringen som följer av projektet tar lång tid. En orsak till detta är att det i dagsläget inte finns någon lagstiftning om skatteredovisning på individnivå, vilket gör att det inte finns några elektroniska system för hur hanteringen av all information ska gå till. Mycket av det material som kommer in rapporteras via blanketter och lösblad. Ska projektet utvecklas måste det till systemstöd som underlättar processen för samtliga parter.

Projektet har även lett till att oseriös verksamhet i kommunen har stoppats, se exemplet ovan. Så fort information har inkommit från Skatteverket så har denna jämförts med informationen som framgår av fakturorna. Kommunikationen mellan Skatteverket och Nacka kommun har ökat vilket gör att oseriösa företag upptäcks snabbare. Projektet har även visat hur viktigt det är att ständigt följa

upp sina entreprenörer så att de uppfyller samtliga krav och att dessa krav även förs ner i samtliga led.

8. Förslag inför framtiden

- För att kunna sprida arbetssättet i Nackaprojektet till samtliga kommuner i riket krävs ett lagstiftningsbeslut om individuell skatteredovisning.
- Det behövs ett gemensamt system där kommunerna via en webbportal kan komma åt den information som Skatteverket tar emot från företagen (individuell skatteredovisning) och där företagen kan rapportera in sina närvaroliggare, men även information om projektet (starttid och planerat färdigställandedatum). Uppföljningen skulle då kunna ske genom att sortering sker på projektnamn och under detta finns information om entreprenörer, organisationsnummer, redovisade arbetsgivaravgifter och närvaroliggare. Kommunerna kan då via samma system rapportera in nya projekt och vilka projekt som är avslutade. För att underlätta hanteringen bör även så många företag som möjligt använda sig av att rapportera in ID06-närvaroliggaren elektroniskt.
- Bättre uppföljning så att företagen inte missbrukar ID06. Varje person som vistas på arbetsplatsen ska kunna identifiera sig med ett personligt kort. En möjlig åtgärd är att tidspärra kortet vilket innebär att om det är använt i en läsare måste en viss tidsgräns passeras innan kortet kan användas igen.
- Kommunerna bör i sina upphandlingar kräva att entreprenören ska uppge hur många arbetstimmar som beräknas per vecka/månad för projektet. Uppgiften ska innefatta dels den egna personalen men även underentreprenörernas personal (i samtliga led). Detta underlättar uppföljningen mellan inbetalda arbetsgivaravgifter och arbetade timmar i projektet.

Källor

Intervju med Skatteverket 2010-11-30

Enkätundersökning "Beställare" skickad till 22 beställare inom Nacka kommun och Projektkontoret, publicerad 2011-01-31 till 2011-02-10

Enkätundersökning "Entreprenör" skickad till 90 entreprenörer som har varit verksamma inom projekt i Nacka kommun, publicerad 2011-01-31 till 2011-02-10

Uppgifter ur Skatteverkets beskattningsdatabas

Effektutvärdering 2006:8, Ekonomistyrningsverket

Lokal organiserad brottslighet – en handbok om motåtgärder, Brottsförebyggande rådet 2010

Organiserat svartarbete i byggbranschen, Brottsförebyggande rådet, Rapport 2007:27

Bilagor

Bilaga 1, Nacka kommuns skattereservation

Bilaga 2, Projektvillkor